

Projekt

z dnia 22 lipca 2019 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY JEJKOWICE**

z dnia 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Jejkowice na lata 2019-2025

Na podstawie art. 18, ust.2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U.z2019r., poz.506) , w związku z art. 6. ust.2, pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015r., poz.1390 z późn. zm.), po przeprowadzeniu konsultacji społecznych

Rada Gminy Jejkowice uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Jejkowice na lata 2018- 2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr VI/20/2011 Rady Gminy Jejkowice z dnia 18 kwietnia 2011r. w sprawie Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Jejkowice dla Gminy Jejkowice.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jejkowice.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Mieczysław Wojacek

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Jejkowice na lata 2019-2025

Program będzie realizowany w oparciu o:

1. ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
2. ustawę o pomocy społecznej,
3. ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
4. ustawę-Kodeks Postępowania Karnego,
5. ustawę-Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy.

W celu zapewnienia skutecznego rozwiązania problemów związanych z przemocą w rodzinie konieczne jest opracowanie i realizacja lokalnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, który uwzględniać będzie podstawowe zasady właściwego reagowania:

- wcześniej - zanim kryzys przerodzi się w długotrwały problem,
- sprawniej - aby działania profilaktyczne wyprzedzały działania interwencyjne,
- skuteczniej - aby działania były kompleksowe i profesjonalne,
- godniej - aby osoby doznające przemocy w rodzinie nie traciły swej podmiotowości i umiały skutecznie przeciwstawić się zjawisku przemocy.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie adresowany jest do osób i rodzin zagrożonych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym:

- dzieci i młodzieży,
 - współmałżonków lub osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe,
 - osób starszych,
 - osób niepełnosprawnych,
- a także:
- osób stosujących przemoc,
 - świadków przemocy,
 - przedstawicieli służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolą w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu.

W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej wskazuje, iż instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką państwa. Kobieta i mężczyzna mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Przemocą w rodzinie określone jest każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy.

Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę siły działanie, przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody.

Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Przemoc w rodzinie kwalifikuje się jako zachowanie negatywne o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych w prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę.

Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej przez przemoc psychiczną i seksualną po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

·Przemoc fizyczna - popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp. Celem przemocy fizycznej jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie stanu zdrowia lub pozbawienie jej życia.

·Przemoc psychiczna - wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp. Są to zachowania, których celem jest umniejszenie poczucia własnej wartości ofiary oraz wzbudzenie w niej strachu.

·Przemoc seksualna - wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczoł i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych, itp. Są to działania zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub deprecjonowania jej seksualności.

·Przemoc ekonomiczna - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp. Jest to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.

·Zaniedbanie - naruszenie obowiązku opieki ze strony osób bliskich, powstrzymanie się od odpowiedniej opieki, która zaspokajałaby fizyczne, medyczne i psychiczne potrzeby dziecka, osoby starszej, niepełnosprawnej, chorej przez osoby za to odpowiedzialne.

Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielenia im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obowiązującym porządku prawnym.

Cechą charakterystyczną zjawiska przemocy w rodzinie jest tendencja do powtarzania się pewnych prawidłowości nazywanych cyklami przemocy.

W cyklach przemocy obserwuje się następujące po sobie fazy:

1. **Faza narastającego napięcia** - jest to początek cyklu, charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężeniem zachowań, w których sprawca okazuje zniecierpliwienie, rozdrażnienie, narastają sytuacje konfliktowe.

2. **Faza ostrej przemocy (wybuchu)** - sprawca eskaluje przemoc, dochodzi do wybuchu gniewu, ostrego wyładowania agresji w stosunku do osoby krzywdzonej.

3. **Faza miodowego miesiąca** - jest to faza, w której sprawca po wybuchu agresji obiecuje poprawę, deklaruje zmianę zachowań, przeprosza osobę, która wierzy, że zmiana zachowania jest prawdą. Wraz z upływem czasu faza miodowego miesiąca ulega skróceniu lub zanika, a akty ostrej przemocy stają się coraz częstsze.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary ale także do zaburzeń emocjonalnych, zaburzeń w sposobie jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi.

Na terenie Gminy Jejkowice przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. W ujawnionych przypadkach przemocy w rodzinie lub przypadkach uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie występuje przemoc prowadzona jest tzw. procedura "Niebieskiej Karty". Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny w skład którego wchodzi przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Oświaty, Służby Zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kuratorskiej Służby Sądowej, organizacji pozarządowych.

Liczba Niebieskich Kart w latach 2011-2018 wyniosła:

ROK	Liczba niebieskich kart	Liczba sprawców przemocy	Liczba ofiar przemocy w rodzinie
2011	1	1	2
2012	6	6	17
2013	3	3	7
2014	6	6	12
2015	4	4	13
2016	3	4	13
2017	3	3	6
2018	3	4	8

Zadania Gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności:

1. tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
3. opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Podmioty funkcjonujące na terenie Gminy Jejkowice:

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół szkolno-przedszkolny,
- Poradnia medycyny rodzinnej KRISMED,
- Dzielnicowy Komisariatu Policji w Gaszowicach,
- Prywatne gabinety lekarskie,
- Parafia rzymskokatolicka,
- Organizacje pozarządowe.

Cele programu:

1. zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Jejkowice,
2. zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
3. zwiększenie pomocy i ochrony dla ofiar przemocy w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane poprzez:

1. diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Jejkowice,
2. budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,

3. podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
4. podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę "Niebieskiej Karty",
5. upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie.

Cele programu będą realizowane poprzez działania szczegółowe:

1. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
2. opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
3. monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
4. dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
5. podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
6. inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
7. udział w działaniach informacyjno-edukacyjnych,
8. propagowanie skutecznych sposobów powstrzymania przemocy,
9. obalanie mitów na temat przemocy,
10. udział w szkoleniach na temat przemocy,
11. wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,
12. udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych,
13. prowadzenie rozmów i motywowanie do podjęcia terapii przez osoby nadużywające alkoholu i stosujące przemoc,
14. kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Rybniku o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego,
15. rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.
16. prowadzenie zajęć edukacyjno wychowawczych w placówkach oświatowych, przeprowadzenie szkolnych programów profilaktyki przemocy, wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania bez agresji.

Przewidywane efekty realizacji programu:

1. zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
2. udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
3. zmniejszenie liczby przypadków przemocy w rodzinie,
4. usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą,
5. uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie.

Zasoby Gminy Jejkowice umożliwiające realizację programu:

1. Instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz pełniące funkcję wspierającą, w tym:
 - Ośrodek Pomocy Społecznej,
 - Komisariat Policji,
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - Zespół Szkolno-Przedszkolny,
 - Poradnia Medycyny Rodzinnej,
 - Organizacje pozarządowe.

2. Porady specjalistów działających w sferze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizatorzy programu:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Jejkowicach,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jejkowicach,
3. Zespół Interdyscyplinarny,
4. Zespół Szkolno-Przedszkolny,
5. Poradnia Medycyny Rodzinnej KRISMED.

Czynniki gwarantujące właściwą realizację programu:

1. Współpraca z samorządem Gminy Jejkowice,
2. Diagnoza środowiska lokalnego,
3. Współpraca służb i instytucji z terenu Gminy Jejkowice,
4. Współpraca ze specjalistami z różnych dziedzin z poza terenu Gminy Jejkowice,
5. Dążenie do zmiany obecnej sytuacji rodzin dotkniętych przemocą.

Czynniki zagrażające realizacji programu:

1. Stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
2. Brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężania sytuacji kryzysowych,
3. Problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach oraz ubóstwo,
4. Zaburzenie relacji rodzinnych.

Finansowanie programu:

Źródłem finansowanie Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Jejkowice na lata 2019-2025 będą środki budżetu Gminy Jejkowice oraz środki pochodzące z dotacji i środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Monitorowanie i sprawozdawczość realizacji programu:

Monitorowanie realizacji programu przez jednostki zobligowane do jego stosowania będzie prowadzone na bieżąco poprzez stałą współpracę osób będących w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego polegającą na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać istniejące problemy oraz stwierdzić czy wyznaczone działania przynoszą zakładane zmiany.

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

Sprawozdanie z realizacji Programu podmioty składać będą do 31 stycznia każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Jejkowicach.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Jejkowicach do dnia 30 kwietnia każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.